پەیوەندی كۆماری ئیسلامیی ئێران و كوردەكانی عێراق

ɉäÀɆə ʔǩĞʌȦȭŰǿĞ è ʔʂäǿʐɆǿȦǭ ÛɄʌäàgǿ ƙ Ê ǵʐɳ ǿĞùĞō ǘùʐǪȦù

گفتوگۆ: عیرفان قانعی فرد

و: لە فارسییەوە: سەلاح سالار

salahsalar@hotmail.com

پێشەكی وەرگێڕ: ئەم گفتوگۆیە بەر لە هەڵبژاردنەكەی سەرۆكایەتی ئێران بڵاو كراوەتەوە، ئامادەكاری گفتوگۆكە (دوكتۆر عیرفان قانعی فەرد)ە، كە كوردەو خەڵكی شاری سنەیە، ناوبراو ئەو نووسەرەیە كە ئەمساڵ كتێبی (خاگرات و زندگی جلال گالبانی- یاداشت و یادگارییەكانی مام جەلال)ی بڵاو كردەوە، ئەو زۆرجار تۆمەتبار دەكرێت بەوەی لایەنگری حكومەتی ئێرانە، بەڵام ئەویش بەرگریی لە خۆی دەكات و دەڵێت: من گەرەكمە شتەكانم ئەكادیمییانە بن، ئیتر هیچ مەبەستێكی دیكەم نییە.

ئەم گفتوگۆیە لە گەڵ)موحسین رەزایی سەرۆكی پێشووی سوپای پاسداران(و یەكێك لەو چوار پاڵێوراوەی سەرۆكایەتی كۆماری ئیسلامیی ئێران، سازدراوە، لەبەر ئەوەی تەواوی گفتوگۆكە پەیوەندی بە كوردستانی باشوورەوە هەیەو بۆ ئاییندەش سوودی خۆی دەبێت، بۆیە بە باشمزانی بە كەمێك دەستكارییەوە وەری بگێرمە سەر زمانی كوردی. ناوەڕۆكەكەی دوورو نزیك پەیوەندی بە منەوە نییەو لەوانەشە سەرنجم لەسەر جۆری پرسیارەكان و دارشتنەوەی وەڵامەكانیش هەبێت، تەنانەت بۆ پاراستنی ئەمانەتی زانستی هەڵەكانیشم راست نەكردووەتەوە، بۆ نموونە ساڵی ١٩٨٨ هەڵەبجە كیمیابیارن كرا، بەڵام ئەو ساڵی ١٩٨٧ی نووسیوە، بۆ روونكردنەوەوەی هەندێك وشەیش، لە كەوانێكدا مەبەستەكەم نووسیوە.

پێشەكی ئامادەكار: ئەم گفتوگۆیە بەر لە دوو ساڵ، واتە ساڵی (١٣٦٨)ی هەتاوی (بەرانبەر بە ساڵی ٢٠٠٧ی زایینی) لە درێژەی ئەو زنجیرە گفتوگۆیانەدا روویدا كە لەگەڵ سەركردەو كەسایەتییە سیاسیی و مێژووییەكان دەربارەی (رۆڵی جەلال تاڵەبانی لە مێژووی هاوچەرخی كوردستانی عێراق)دا سازم دابوو، لە دیداری مێژوونووس و سەركردەی سیاسیی و بەرجەستەی كوردستانی عێراق (نەوشیروان مستەفا) پاش گوێبیستی وتەكانی بە پێویستم زانی ئەم دیدارەش لەگەڵ موحسین رەزایی یەكێك لە پایە بڵندەكانی كۆماری ئیسلامیی ئێران لە دەیەی شەستەكان (هەشتاكانی زایینی) رێكبخەم.

+ لە ساڵی ١٩٨٠ كاتێك كە شەری عێراق ـ ئێران دەستی پێكرد، ئەو كاتە تۆ لە سوپا بوویت، چۆن بوو لەگەڵ هێزە هاونیشتمانییەكانی كوردستانی عێراق پەیوەندییتان دروست كرد؟

ـ لە سەرەتای كارەكەدا هێزەكانی یەكێتیی نیشتمانی كوردستانی عێراق بەسەرپەرشتی ئاغای جەلال تاڵەبانی، لە نێوان كۆماری ئیسلامیی ئێران و هێزەكانی دژە شۆرش (ئینقلابی ئیسلامیی ئێران) و گرووپە چەكدارەكانی ناوچەكە لە چەند دۆڵ و شیوێكدا بوون، بەهۆی نزیكیيان لە یەكتر دردۆنگ و بە گومان بوون، لە سەرەتاوە بە لای ئەواندا رۆشتن، بەڵام بە تێپەرینی زەمەن دەركەوت كە دەزگای ئیستخباراتی عێراق لەگەڵ ئەو هێزە چەكدارانەی ناسراو بە دژی ئینقلاب هاوكاریی هەیە، ئیتر رۆژ بە رۆژ ئاغای تاڵەبانی لەگەڵ حزبی دیموكرات و كۆمەڵە لێك دوور دەكەوتنەوە، بە جۆرێك كە پێش روودانی جەنگی داسەپاو بەسەر ئێراندا یەكەمین پەیوەندیی نێوان تاڵەبانی و ئێران و هێزەكانیان پەیدا بوو، لە دەستپێكردنی جەنگ بە تەواوی یەكێتیی نیشتمانیی هاتە ریزی ئێرانەوە و هاوكاریی جددی بۆ ئێران دەستپێكرد، ئەمەش ئەوەی پیشاندا كە ئاغای تاڵەبانیی و حزبی یەكێتیی نیشتمانیی كوردستانی عێراق بە بەرچاوروونیی و ئاگاییەكی تەواوەوە كاریان كرد، ئەو رۆژگارە ئەوان تێروانینیان وابوو كە هەستان بە دژایەتی شۆرشی ئیسلامیی كاردانەوەیەكی راستگۆیانەو باشە بۆ بەدەستهێنانی خواستە نەتەوەییەكان، بەڵام دوایی روون بووەوە كە دەزگای هەواڵگریی و ئەمنی عێراق ئەوانیان دڵنیا كردووەتەوەو دنەیان دەدەن و هاوكاریی تەواویان خستووەتە بەر دەستیان، ئیتر روویان لەوان وەرچەرخاندو مایل بوون بەلای ئێراندا و لەگەڵ ئێمەدا كەوتنە دژایەتیكردنی سەدام حسێن لە سەرەتای جەنگەوەو ئێمە پەیوەندییەكی باشمان گرێدا.

+ وەلێ لە دیدار و گفتوگۆ لەگەڵ كۆڵن پاوڵ ئەوەم درك پێكرد كە لەو رۆژگارەدا

جۆرێك لە مەیلداریی و دەستپێشخەریی ئەمریکا بۆ کۆمەککردن بە هێزە چەکدارە کوردەکان هەبووە، یاخود ئاگادریی و ناسینیان پێکەوە هەبووە، ئەمە تا چەند راستە؟

- ئێمە لە ئێراندا سەرەتا زیاتر رۆڵی (سەدام حسێن)مان هەستپێکرد ، بەڵام دوایی بە لێکدانەوەی خۆمان گاریگەریی هێزی سێیەممان بینی. چونکە پاش سەرکەوتنی شۆڕشی ئیسلامیی، یەکەمین هەڵسوکەوتی ئەو هێزە چەکدارانەی کورد لە شاری مەهاباد رووی دا، لە رۆژی (٧ی ئیسفەندی ١٣٥٧) واتە سێ هەفتە پاش سەرکەوتنی شۆڕشی ئیسلامیی، ئەو رووداوە لە مەهاباد رووی داو پێشانی دا کە ئەوانە بزووتنەوەیەکی جەماوەریی بەربلاو نین، چونکە لە شۆڕشی ئێراندا کوردەکان رۆڵی زۆر کاریگەرو ئامادەباشیان هەبووەو بە پێچەوانەی راپەرینەکەی خۆیانەوە خەبات ناکەن و چاوەڕوانی خۆگرتنی رژێمی شۆڕەکەیان دەکرد. بەڵام پاش یەك مانگی تەواو لە راپەرین و سەرکەوتنی شۆڕش بەسەر ئەمریکادا، یەکلایەنە رێیان گرت و دەستیان گرت بەسەر بنکە سەربازییەکانداو کۆنترۆڵیان کرد و چەکەکانیان برد، ئەمە پیشانی دەدا کە ئەوان بزووتنەوەیەکی خاوەن جەماوەری بەرفراوان نین. هەروەکو ئاماژەم پێدا لە بزووتنەوەی راپەریندا(حرکت انقلاب) کورد بەشدارییەکی چالاکانەی کرد، خۆم پێش راپەرینەکە دوو کەس لە دۆستانم کە لە گرووپی مەنسوورین خەڵکی شاری بۆکان بوون کارمان پێکەوە دەکرد، ئامادەگیی و مەیلی کوردەکان لەو شۆڕشەدا و رۆڵی بەرز و کاریگەریانم بینی، بێگومان کوردەکان بەرخودان دژی کارەکانی خۆیان ناکەنەوە.

ئێران بەتەواوی هەستی بە جموجووڵەکانی سەدام حسێن کرد، من زانیارییم لە رێگەی ئەفسەرانی سەربازیی عێراقیی لە سەردەشت و بانەوە بەدەستخست و دینارو چەکوچۆڵەکانیانم گرت، رۆڵی سەدام حسێنم بینی، بەڵام شوێنپێی ئەمریکام بە شێوەیەکی راستەخۆ نەبینی، بە لێکدانەوەو شرۆڤەی خۆشمان دڵنیابووین کە ئەمانە هەمووکات ئیمکانیەتیان خراوەتە بەردەست. ئیتر ئاغای پاوڵ ناچارە دانی پێدا بنێت.

+ لە سەردەمی ئاغای عەلی ئەکبەر ولایەتی - پێش کۆمەڵکوژی کوردەکان بە بۆمبی کیمیایی لە شاری هەڵەبجە - سوپای پاسداران تا چەند لەگەڵ یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان نزیك بوو؟

- پەیوەندییەکانی ئێمەو ئەوان رووی لە فراوانبوون و بەربڵاوی کرد، لە کاتی چالاکییەکەی کەرکووك، کە هێزەکانمان (١٦٠) کیلۆمەتر چوونە قووڵایی خاکی عێراقەوە، نزیکەی (٩٠٠) پاسدارمان بردە (١٠) کیلۆمەتریی شاری کەرکووکەوەو بە نارنجۆك و تەقەمەنی دامەزراوەی نەوتی عێراقمان سووتاند، ئەم کارەش بە بەبێ هاوکاریی یەکێتیی نیشتمانیی سەری نەدەگرت.

دەربارەی هەڵسوکەوتیشمان لەگەڵ دژانی شۆڕشی ئیسلامیی لە کوردستان، دۆستی

ئێمە ئاغای ئەحمەد کازمی بەرپرسیارێتی وەرگرت، کاروانێکی سەربازییمان لە مەرزی عێراق پەڕاندەوەو بردم بۆ سەر شوێنی نیشتەجێبوونی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران و گەمارۆم دان، ناچارم کردن پەیماننامەیەك لەگەڵ کۆماری ئیسلامیی ئێران بنووسن، کە دەست لە خەباتی چەکدارانە هەڵبگرن، پاش ئەوە حزبی دیموکرات وەفاداریی کرد و تا ئەمڕۆ کەمترین سنووربەزاندنی نەکردووەو کۆماری ئیسلامییش لەسەر ڕێککەوتننامەکەی ماوەتەوە.

+ ئەم بەسەرهاتە پاش تیرۆری قاسملوو، دووبارە گەڕایەوە دۆخی خۆی؟

- ساڵێك پاش ڕوودانی جەنگ بوو کە ئەمانە ڕووی دا، لەم ڕووداوەدا ئاغای تاڵەبانی ڕۆڵی کاریگەری بینی، لێنەگەڕا کە ئێمە زیاتر پێشڕەویی بکەین، ئەگەر ئەو نەبوایە ئێمە تواناسازییەکی گەورەمان کردبوو دەمانتوانی خەسارەتێکی قورس بخەینەوە، بەڵام یەکلایەنە ئاگربەستمان کرد لە کاتێکدا توانای هەرەسی ئەوانمان هەبوو. ئاغای تاڵەبانی کۆبوونەوەی زۆری بە ئێمەو حزبی دیموکراتی کوردستان کرد تا ئەو ڕێککەوتننامەیە بە واژۆکردن گەیشت، دیموکرات ناچارکرا لەو چوارچێوەیەدا جموجووڵ بکات، نە ئێمە تەقەمان لێکردن و نە ئەوانیش هەستان بە دژایەتییمان، لەم ڕێککەوتننامەیەدا ئاغای تاڵەبانی ڕۆڵی کاریگەری بینی.

+ بگەڕێینەوە بۆ ساڵی ١٩٨٧ و چوونە ناو هەڵەبجە، مەبەستی ئێران لەو کۆمەککردنە چاوەڕوان نەکراوەی کوردەکانی عێراق چی بوو؟

- ئێمە تەواوی هەڵسوکەوتمان لە کوردستان بە پشتبەستن بە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو، بە هەماهەنگی ئەوان کارەکانمان ئەنجام دەدا، بەو شێوەیە هاوکاریی کوردەکان لەگەڵ ئێمە بۆ هێرشکردنە سەرسەربازانی عێراقیی و کۆمەکی ئێمەش بۆ ئەوان دوو سەرە بوو، چونکە سەدام کوردەکانی ڕووبەڕووی کارێکی مەینەتبارانەی تەواو کردبووەوە، ئێمەش کۆمەکی تفاق و سووتەمەنیی و دەرمانمان پێ دەکردن، تا ئەوەبوو ئەو ڕووداوە نامرۆڤانە دژە بەشەرییەی لە هەڵەبجە لێکەوتەوە. ئێمە تەواوی هێزەکانمان ئامادەباشی کردبوو، پەیوەندییەکی مرۆیانەو هاوسۆزیی باش لە نێوان ئێمەو کوردەکاندا سەری هەڵدا و دیمەنی سەرنجڕاکێش ڕوویدا، کە تەنانەت خودی پاسدارەکانی سوپا ساتەوەختی کیمیابارانەکە هاوکاریی ژن و منداڵە کوردەکانی هەڵەبجەیان کردبوو تا زووتر بیانگەیەننە نەخۆشخانەکانمان ـ کە پێشتر پڕچەك و ئامادە سازمان کردبوون

- لە ڕاپۆرتەکانیاندا دیمەنی زۆریان گواستبووەوە، دیمەنی وەحشییانە، هەزاران کورد بە مەزڵومانە مردبوون، سەربازەکانی بەعس ئەوبەریشیان لێگرتبوون، تەنیا ڕێگەی ئێرانیان هەبوو، نێوان ئەو دوو مەرزەش چەندین کیلۆمەتر دەبوو، گەیشتن بە بنکەی تەندروستی نارەحەت بوو، ناچاربووین بە ماشێنە سەربازییەکانمان بریندارو پەککەوتەو ئاوارەکان بگوازینە، ماوەی (١٥ ـ ٢٠) ڕۆژ لە کاتی گیرۆدەبوونمان لەگەڵ سەربازانی عێراقییدا بەشێکی زۆری سەیارەی بارهەڵگرو گواستنەوەمان تەرخانکرد بۆ گواستنەوەی ئاوارەکان، بۆئەوەی هاووڵاتییانی کورد بگەیەنینە شوێنێکی ئاسایش و دابین کردنی خۆراك و کەلوپەل بۆ یان و تا دەوڵەتیش بواری برەخسێت و بیرێك لە ژیانی ئاوارەکان بکاتەوە، ڕێکخراوی نەتەوەیەکگرتووەکان درەنگ هەڵسا بە خەمخواردنیان، لانی کەم (٣) هەفتە گیرۆدەیان بووین ئەوجا هاتن.

+ لە پەیوەندیی نێوان ئەمریکا، عێراق، ئێران، کوردەکان، بۆچی ئەمریکا کەمتر مایل بوو بە لای کوردەکانی عێراقەوەو ئێران زیاتر لەو پێناوە کۆششی کرد؟

- بە بۆچوونی من چونکە ئەمریکا هێشتا پەی بە ترسناکی سەدام نە بردبوو زەمانێك کە شەڕ تەواو بوو، یان پێش کۆتایی جەنگ (عێراق ـ ئێران) جیاوازیی نێوان سەدام و ئەمریکا سەری هەڵدا، هەر لەبەر ئەوەش بوو بریاری (٥٩٨)ی (ئەنجومەنی ئاسایش) نووسرا، واتە لە ساڵی کۆتایی جەنگدا جیاوازییەکانی سەدام و ئەمریکا قووڵتر بوونەوە.

+ هەر ئەو ساڵەبوو کە زێتر ئێوە لە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان نزیك بوونەوە؟

- بەڵێ، ئێمە ئەو یەکێتییەمان پێشتر هەبوو لە ساڵی کۆتایی جەنگەکەدا، سەدام و ئەمریکا بەرانبەر بە یەك بەدگومان بووبوون، بە تایبەتی ئەو گومانکردنە لە پاش چیرۆکی (مك فارلین) سەری هەڵدا کە هات بۆ ئێران، عێراق گومانی برد کە ئێران و ئەمریکا لە پشتی پەردەوە پەیوەندییان بەستبێت، پاش ئەمە لە عەمەلیاتی (چالاکیی) کەربەلای (٤) و(٥) ئۆتۆماتیکی پەیوەندییەکانی سەدام و ئەمریکا بە شێوەیەکی چاوەڕواننەکراو بەرز بووەوە بە جۆرێك کاتێك کە ژەنەراڵ سامەرایی (وەفیق سامەرایی) لە ڕۆژانی شکانی سەدامدا وەك پەنابەر هاتە لای جەلال تاڵەبانی دانی بەوەدا نا، وتی: (cia) دەهاتن و وێنەی بە مانگە دەستکرد گیراوەکانیان هێنا، من بەدەستی خۆم دەم گەیاندە دەستی سەدام حسێن، لە واقیعدا ئەو سەرلەشکرە ئەڵقەی پەیوەندیی نێوان عێراق و (cia) بوو.

دوای ڕووداوی (مك فارلین) ئەمریکا دەیویست ئەو بەدگومانییە بۆ عێراق بڕەوێنێتەوە، ئەوەبوو لە سەدام نزیکتر بوونەوە، وێڕای نووسینی بریارنامەی (٥٩٨) سەدام پێیوابوو ئەمەریکا بە هۆی جەنگ لە دژی ئێران ئەرزشی چەن بەرانبەری ئەوی پێ قبوول نییەو گرفتەکە پەردەپۆشکراوە. ئەوکات من ئەوەم وت: کە ئایندەی پەیوەندی عێراق و ئەمریکا باش نابێت، لە دیمانەیەکدا ئەو پێشبینییەم خستبووە ڕوو، چونکە بریارنامەی (٥٩٨) بەندەکانی بە قازانجی ئێران بوون، ئێران لە پێگەی هێرشدا بوو، (فاو) و (شەلەمچە) کەوتبوونە ژێر ئیختیاری

ئەوەوە بەردەوام لە پیشرەویشدابوو، ئەمریکا ناچاربوو کۆتایی بەو جەنگە بێنێت و بۆ ئەوەش ئیمتیازات بە ئێران بدات، هەر ئەو ئیمتیازاتانەش بوو جیاوازیی خستە نێوان سەدام و ئەمریکاوە لە یەکەم دەرفەتدا هێرشی کردە سەر کوێت.

+ یانی مەبەستت ساڵی (١٩٩٠)ە؟

- بەڵێ، کاتێك هێرشەکە دەستی پێکرد، ئەمەریکا تووشی شۆك بوو، کە دەوڵەتی عێراق دەوڵەتێکی یاخیی و پڕ مەترسییەو هێرشەکان کە بۆ سەر ئێرانیش کردبووی بە ئاراستەی کۆمەڵگەی نەتەوەیەکگرتووەکان و یاساکانی نەبووە. سەدام و عێراق رەگەزی دەوڵەتێکی ترسناکەو لەوە بەدواوە ئەمریکا بەدوای ئەوەدا دەگەڕا چارەسەرێکی ریشەیی و فیکریی بۆ سەدام بدۆزێتەوە، پاش بوشی یەکەم، کلینتۆن بەرگرتنی هەردوولای پێشنیار کرد، کە عێراق و ئێرانی خستە تای یەك ترازووەوەو دژومنایەتیکردنی سەریەکتری یاساغ کرد، عێراقیشی بە بنکەی تیرۆر ناساند، حکومەتی ئەمریکا زانیاریی دەست کەوتبوو کە ئەو تیرۆریستانەی بورجی نیۆیۆرکیان تەقاندەوە پێشتر لەگەڵ سەدامدا کۆبوونەتەوەو وتوویژیان کردووە، ئیتر جیاوازییەکان قووڵتر بوونەوە.

+ بۆچی لە رۆژگاری جەنگی (عێراق - ئێران)دا تۆ زیاتر لە تاڵەبانی نزیکتر بوویت تا بارزانی؟

- ئێمە لەگەڵ هەردووکیان کارمان کردووە، چونکە بارزانی ساڵانێك بوو لە ئێران بوو لە کەرەج دەژیاو لە کوردستان چالاکیی نەبوو، ئاغای تاڵەبانی چالاکتر بوو لە ئەسڵی ناوخۆی عێراقدا دەژیا، تەنانەت ماڵی لە باکووری سلێمانی لە (یاخسەمەر) بوو، بەڵام بارزانییەکان زۆر درەنگ دەستیان بە جوڵەکردو بەرەو باکووری عێراق رۆشتن.

+ بۆچی تورکیا پێی خۆش نەبوو ئێوە لە کوردستانی عێراق نزیك ببنەوە؟

- هۆکاری مەترسی تورکیا کێشەی شاری

کەرکووک بوو، ئەوان سەرنجیان لەسەر کەرکووک بوو، بەڵام ئێمە زیاتر روومان لە سەدام بوو، ئەمەشمان بە بارزانی و تاڵەبانی وتبوو: بۆ ئەوەی دەوڵەتی عێراقی خۆی بگرێت و کورد و شیعەو سوننە ئیدارەی خۆیان بکەن، ئێمە بەرژەوەندیی ناوچەییمان نییەو جیاوازیی جوگرافیاییمان لەگەڵ کەس نییە، چۆن کۆمەکمان بە شیعەکان دەکرد، ئاواش بە کوردەکان و تاڵەبانی هاوکارییمان کردووە، پێشتر بە چەك و پێداویستییەکان کۆمەکمان بە کوردەکان کردووە، زیاتر هاوکارییمان بە کوردەکان کردووە چونکە سنوورەکەیان کراوە بووە، هەروەها لە تێروانینمانەوە جیاوازییمان لەگەڵ کوردی عێراق بەدی نەکردووە.

+ ساڵی ١٩٩٥ کە شەڕی براکوژی لە نێوان تاڵەبانی و بارزانی رووی دا، رۆڵی ئێران چی بوو؟

- زۆر کاریگەر بوو، ئەگەر ئێمە نەبووینایە شەڕ درێژەی دەبوو، چەندجار وەفدمان ناردە لای هەردوولایان، بۆ نموونە ئاغایان محەمەدی جەعفەری و محەمەدی نوێنەرایەتیی ئێرانیان کرد بۆ گفتوگۆ و کۆتاییهێنان بەو شەڕە.

+ بەڵام کلینتۆن و ئۆڵبرایت هەوڵیاندا تا خۆیان تاڵەبانی و بارزانی قایل بکەن بە ئیمزاکردنی ئاگربەست، بە دوای چ ئامانجێکدا دەگەڕان؟

- ئەوان گەورەترین دڵەڕاوکێیان ئەوەبوو کە ئەگەر ئێران هەستێت بەو ئاگربەستە مانای راگەیاندنی نفوزی ئێرانە لە باکووری عێراقدا.

+ بەڵام ئێران هەمیشە - واتە لە نیوەی سەدەی بیستەم - لە باکووری عێراق نفووزی هەبووە.

- بەڵێ هەیبووە، جەماوەرێتیی ئێران شتێکی چەسپاوەو راستییەکەی هەماهەنگییەکەی ئێمە بوو کە کۆتایی بە کێشەکە هێناو لەسەر دەستی ئەمریکادا ریککەوتنامەیان ئیمزا کرد، ئێمە هیچ حەساسیەتێکمان نەبووە لەوبارەوە. بەڵام ئەمریکا هەموو هەوڵی ئەوەبوو کە بەناوی ئێرانەوە کۆتایی پێ نەیەت و نەتوانێت ئەو کارە دیپلۆماسییە ئەنجام بدات و سوود لە نفووز و ئیعتیباری خۆی وەربگرێت.

+ یەکەمین جار کە جەلال تاڵەبانییت بینی کەی بوو؟ چیت لەو بارەیەوە هەیە؟

- بە تەواوی مێژووەکەم لە یاد نییە، گومانم وایە ساڵەکانی (١٣٦٠ - ١٣٦١)، (١٩٨١ - ١٩٨٢)بوو، ئەوم بە تێکۆشەرێك بینی، کە لە هێڵی پێشەوەی خەبات بوو لە دژی سەدام، لە سەرنجی مندا جێیەکی تایبەتی هەیە، هەر کە یەکەمین جار یەکمان بینی کاریگەریی هەبوو، ئەو کاریگەرییە بە رادەیەك بوو کە بۆ یەکەمجار سەدام حسێن لە ژێر فشاری نەتەوەیەکگرتووەکان تاڵەبانی و بارزانی لە بەغدا بینی، تاریق عەزیز بە تاڵەبانی وتبوو: دەزانین بۆچی (موحسین رەزایی) بۆ تۆ هاوسۆزیی هەیە، چونکە کوردە. کاتێك تاڵەبانی بۆ منی باس کردەوە، وتم: گرنگ نییەو کێشەیەکی تێدا نابینم، بەڵام من لورم، نەك کورد، راستە لورەکان لەگەڵ کوردەکان لێکچوونیان هەیەو سروشتیان زۆر لە یەکەوە نزیکە، بەبێ هۆ ئەویش وای نەوتووە.

من لە ئیتیك و روحیەتی ئەو خۆشییم دێت، بە پێچەوانەی زۆر لە سەرکردەکانەوە کە رۆشتبوون بۆ ئەورووپا و لە نێو هۆتێلەکان ژیانیان دەگوزەراند، ئەو لە ژێر ئاگر راوەستابوو بەرگریی دەکرد، ئەوە لای من یەکجار سەنگین بوو.